

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A.H.K. van Viegen (PvdD)

(d.d. 3 juni 2020)

Nummer

3627

Onderwerp

Coronabesmettingen door nertsenbedrijven in Zuid-Holland

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Nederland heeft de dubieuze eer om als eerste land ter wereld een uitbraak van het coronavirus te hebben in de veehouderij. Inmiddels zijn al op meerdere bedrijven nertsen aangetroffen die zijn besmet en soms al overleden aan het coronavirus. Daarbij komt nog het feit dat het virus van nertsen op mensen overdraagbaar blijkt te zijn.

Naar aanleiding hiervan legt de Partij voor de Dieren de Volgende vragen aan u voor.

1. *Kent u de berichten 'Coronavirus vastgesteld bij nertsenfokkerijen in Noord-Brabant',¹, 'Tweede coronabesmetting door nerts; dierenartsen en fokkers ongerust'², 'Landelijk verbod op vervoer van nertsen en bezoeken aan stallen',³ 'Coronavirus aangetroffen bij nog eens drie Nederlandse Nertsenbedrijven'⁴?*

Antwoord

Ja.

2. *Hoeveel nertsenfokkerijen zijn er in Zuid-Holland en waar bevinden deze zich?*

Antwoord

Het CBS houdt jaarlijks het aantal pelshouderijen bij. In 2019 waren er volgens deze gegevens nog drie pelshouderijen in Zuid-Holland. Uit navraag bij de veiligheidsregio's blijkt dat er dit jaar één pelshouderij (in Alphen aan den Rijn) is gestopt. Momenteel zijn er derhalve nog twee pelshouderijen in Zuid-Holland. Deze bevinden zich in de gemeente Goeree-Overflakkee.

¹ <https://nos.nl/artikel/2331784-coronavirus-vastgesteld-bij-nertsenfokkerijen-in-noord-brabant.html>

² <https://nos.nl/artikel/2335011-tweede-coronabesmetting-door-nerts-dierenartsen-en-fokkers-ongerust.html>

³ <https://www.nu.nl/coronavirus/6054365/landelijk-verbod-op-vervoer-van-nertsen-en-bezoeken-aan-stallen.html?redirect=1>

⁴ <https://www.nu.nl/algemeen/6055123/coronavirus-aangetroffen-bij-nog-eens-drie-nederlandse-nertsenbedrijven.html>

3. *Worden deze nertsenfokkerijen meegenomen bij de risico-inventarisatie van de veiligheidsregio's in Zuid-Holland m.b.t. de coronacrisis? Zo ja, kunt u aangeven hoe de risico's zijn gewogen en ingeschat (zijn nertsenfokkerijen bijvoorbeeld potentiële brandhaarden van coronabesmetting)? Zo nee, waarom niet en gaat dit alsnog gebeuren?*

Antwoord

Wij hebben hierover contact gezocht met de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, waaronder Goeree-Overflakkee valt. De door u aangehaalde risico-inventarisatie wordt door de veiligheidsregio jaarlijks of zelfs over meerdere jaren vastgesteld. Infectieziekten, zoönosen, of (griep-)pandemieën worden hierin opgenomen. Het opnemen van specifieke gevolgen of deelrisico's past niet bij de werkwijze en opzet van zo'n risico-inventarisatie. Pelsdierhouderijen zijn om die reden in relatie tot het coronavirus niet specifiek meegenomen in de risico-inventarisatie van de veiligheidsregio.

Uiteraard is er, na de recente landelijke berichtgeving, bij de veiligheidsregio (en de overige betrokken en verantwoordelijke instanties, zie ook het antwoord op vraag 4) extra aandacht voor pelshouderijen. In eerste instantie heeft de veiligheidsregio – na advies van het RIVM – uit voorzorg geadviseerd om binnen 400 meter van de besmette bedrijven niet te wandelen of te fietsen. In luchtmonsters die buiten de stallen zijn genomen is echter geen virus aangetroffen. Daarom lopen omwonenden volgens het RIVM geen verhoogd risico. Op landelijk niveau is daarom het advies om niet te wandelen of fietsen in een straal van 400 meter van besmette bedrijven weer ingetrokken.

4. *Kunt u aangeven welke maatregelen zijn genomen in en om deze nertsenfokkerijen?*

Antwoord

In het algemeen geldt dat pelsdierhouderijen en de medewerkers zich – zoals overigens alle inwoners, instellingen en bedrijven in Nederland – moeten houden aan de algemeen geldende maatregelen die door het kabinet zijn gesteld om coronabesmettingen te voorkomen. De pelsdierhouderijen zijn zelf verantwoordelijk om voldoende voorzorgsmaatregelen te treffen om de veiligheid van medewerkers zo goed als mogelijk te waarborgen.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hebben landelijke maatregelen afgekondigd om besmettingen te voorkomen. Nertsenhouders, onderzoeksinstituten en dierenartsen zijn verplicht om symptomen die kunnen wijzen op een SARS-CoV-2-besmetting bij nertsen, zoals ademhalingsproblemen en een verhoogde mortaliteit, te melden bij het landelijk meldpunt dierziekten. Omdat het virus op nertsbedrijven aanwezig kan zijn zonder dat de dieren verschijnselen hebben, worden alle nertsbedrijven in Nederland verplicht gescreend. Ook moeten de bedrijven wekelijks verplicht kadavers inzenden van natuurlijk gestorven dieren. Hiermee kunnen eventuele nieuwe besmettingen snel ontdekt worden. In ieder geval zolang de uitslag van deze screening nog niet bekend is, gelden voor alle nertsbedrijven enkele voorzorgsmaatregelen:

- een vervoersverbod voor nertsen en mest van nertsen;
- een hygiëneprotocol voor bezoekers en vervoersmiddelen, dat is aangescherpt voor COVID-19. Ook heeft dit hygiëneprotocol bedoeld voor een veilige werksituatie voor medewerkers op de pelsdierhouderijen;
- een bezoekersverbod voor de stal;

- een verplichting om te zorgen dat katten en honden het bedrijf niet kunnen verlaten of de verblijfsplaatsen kunnen binnenkomen.

Op besmette bedrijven in Noord-Brabant en Limburg zijn in eerste instantie maatregelen genomen om verdere verspreiding van het virus te voorkomen. De bedrijven zijn gesloten en voor medewerkers zijn aanvullende adviezen voor persoonlijke bescherming opgesteld. Op de bedrijven is onderzoek gedaan naar hoe het virus zich bij de nertsjes gedraagt. Op basis van dit onderzoek is geconcludeerd dat er een risico is dat het virus op de bedrijven blijft circuleren. Deze bedrijven kunnen daarmee een bron vormen van nieuwe infecties van mens en dier. De ministers van VWS en LNV hebben de Tweede Kamer op 3 juni daarom laten weten over te gaan tot het ruimen van besmette bedrijven.

Al deze maatregelen van de verantwoordelijke instanties zijn erop gericht om het besmettingsgevaar zoveel als mogelijk te voorkomen.

5. *Hoe schat u het besmettingsgevaar van de werkzaamheden in de nertsenfokkerijen in voor andere inwoners van Zuid-Holland?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 4.

6. *Bent u bereid om de betreffende veiligheidsregio's een aanwijzing te geven op grond van art. 42 lid 1 Wet Veiligheidsregio's om extra maatregelen te treffen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De bevoegdheden benoemd in artikel 42, lid 1 van de Wet Veiligheidsregio's behoren niet toe aan Gedeputeerde staten, maar behoren toe tot de taken van de commissaris van de Koning als rijksorgaan. De in dit artikel gegeven bevoegdheid dient in samenhang te worden gelezen met artikel 5c, lid 1, van de Ambtsinstructie van de commissaris van de Koning. Daarin staat vermeld dat het geven van een aanwijzing door de commissaris van de Koning altijd in afstemming plaatsvindt met de minister van Justitie en Veiligheid (J&V). Over de in artikel 42, lid 1, aan de commissaris van de Koning als rijksorgaan gegeven bevoegdheid rapporteert de commissaris aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Gelet op de beantwoording van de vorige vragen, ziet de commissaris van de Koning op dit moment geen aanleiding om een aanwijzing te geven. Mocht dit in de nabije toekomst op dit onderwerp het geval zijn, is de commissaris van de Koning graag bereid u over een eventuele aanwijzing (achteraf) in te lichten.

7. *Bent u bereid om zoönosen in het vervolg onderdeel uit te laten maken van het Zuid-Hollandse veiligheids- en gezondheidsbeleid en zo ja, wanneer kunnen PS dit beleid ontvangen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Nee. Wilde dieren (o.a. trekvogels), de toename van het aantal teken en specifieke insecten (overleven vaker door klimaatverandering) en in mindere mate veehouderijen zorgen voor de grootste risico's op zoönosen. Voor signalering en tegengaan van zoönosen is in 2011 (naar aanleiding van de Q-koorts-uitbraak) de zogenaamde

